

fjendelig blevet en Del forandret, efterat Provindsfamlingerne have naaet en videre Udvikling, og navnlig efterat nogle af dem have erholdt et aarligt Statstilskud. Med deres større Omfang og de større Midler, som nu staa til Raadighed, er ogsaa Indflydelsen paa og Tilslutningen fra Omegnens Befolkning tiltaget paa en glædelig Maade, men hermed kunde det let følge, at den tidligere sunde Opfattelse af Samlingernes rette Maal vil blive glemmt, og at der i Stedet herfor vil gjøre sig Bestræbelser gjældende for at udvilde dem til selvstændige videnskabelige Institutioner, selv om dette maatte være uheldigt for Hovedmusæet. Det har allerede ikke ganske manglet paa Antydninger af, at disse Forhold kunne indtræde.

Derjom Provindsfamlingernes Maal forrykkes i denne Retning, vil Hovedmusæet og dermed vor nationale Arkæologi som Helhed lide et alvorligt Stød, som aldrig vil kunne forvindes: Materialet vil blive splittet paa mange Steder, der vil ikke længere være et fælles Centrum for Forskringen, og Musæet for de nordiske Oldsager vil ophøre at være hele Landets Musæum, idet det væsentlig vil blive indskrænket til at modtage Forøgelser fra Sjælland, foruden de under Begrebet „Danefæ“ det alene tilkommende Sager. For Provindsfamlingerne vil det være lige saa uheldigt; thi som foran udviklet vil man her bestandig være meget fjærnt fra at kunne tilfredsstille de Fordringer, som stilles til et større videnskabeligt Musæum, og man vil ikke kunne undgaa at komme ind i en gjensidig for alle Parter lige skadelig Rivaliseren.

Jeg skjønner nu ikke rettere, end at Alborg-Musæet ved at modtage et aarligt forholdsvis bethdeligt Tilskud af 2,000 Kr., hvorom det andrager, med Tiden nødvendig vil blive ført ind i en saadan uheldig Udvikling, selv om dette maatte være meget imod den nuværende Bestyrelses Ønske. Det nævnte Beløb overstiger nemlig, saavidt jeg ser, langt, hvad der udtræves til en rolig Udvikling og jævn Forøgelse af en populært anlagt Provindsfamling. Muligvis har man dog tænkt sig, at dette Tilskud væsentligst skulde anvendes ikke til Indkjøb, men til Udgravninger, hvad der længere fremme i Andragendet nævnes som Noget, man ønsker at kunne fremme ved de større Midler. Men ogsaa herimod anser jeg det for min Pligt at fremføre væsentlige Indvendinger.

Udgravninger og Undersøgelser af Mindesmærker ere videnskabelige Arbejder, der, naar de foretages for Statens Midler, rettest bør ledes eller dog kontrolleres af Landets videnskabelige arkæologiske Institution: det lgl. Musæum for de nordiske Oldsager.

Ved at bevilge et Provindsmusæum en Understøttelse til Udførelsen af sige Arbejder, vilde der næppe have nogen fuld Betryggelse for, at de foretages paa rette Maade, og mulig kunde Statens Midler blive anvendte jaaledes, at de Interesser, som skulde fremmes, ingenlunde derved bleve gavnede. Selv om det nemlig var saa, at der i et givet Øieblik i Provindserne fandtes en sagkyndig og uddannet Mand, som paa tilfredsstillende Maade kunde foretage saadanne Undersøgelser, da vilde dette ikke altid være Tilfældet, og man vilde undertiden være nødt til at anvende ringere Kræfter. En virkelig Garanti for Duelligheden af de Hjælpere, som benyttedes, vilde man i alt Fald sjælden have, og ligeledes kan det ikke antages, at den ikke fuldt sagkyndige og mulig ofte veylende Bestyrelse for en Provindsfamling skulde have det fuldstændig rette Skjøn om, hvor Udgravninger helst bør foretages og med bedst Udseende til et godt Resultat.

Man forudsætter da ogsaa i Andragendet, at der hertil skulde søges Assistance „fra Hovedstaden“, „hvad der fuldstændig kan billiges, forsaavidt der herved forstaaes: det lgl. Musæum“ for de nordiske Oldsager. Thi kun i Statens officielle Baretager af dette Omraade vil man have en betryggende Garanti for, at der benyttes dygtige Kræfter, og ligeledes vil Musæets Bestyrelse sikrest kunne skjønne om, hvor Udgravninger bør foretages og hvor ikke. Men heraf følger, at Ledelsen af eller dog Tilsynet ved alle Udgravninger og Undersøgelser, hvortil Staten giver Understøttelse, bør paahvile Musæet for de nordiske Oldsager.

Det er saaledes min Anskuelse, at Bevillingen af Alborg-Musæets Andragende i den Form og Udstrækning, hvori det foreligger, fra enhver Side set, vilde være lige uheldig for dette Musæum selv, for det lgl. Musæum for de nordiske Oldsager og for den nationale Arkæologi i det Hele, og dette saa meget mere, som det maatte ventes, at andre Provindsfamlinger snart vilde søge og med ligesaa god Ret kunde vente at opnaa et lignende aarligt Tilskud.